

การสืบค้นและวิเคราะห์อุบัติเหตุตามแนวทางมนุษย์ปัจจัย

Module 5 Organization Influence

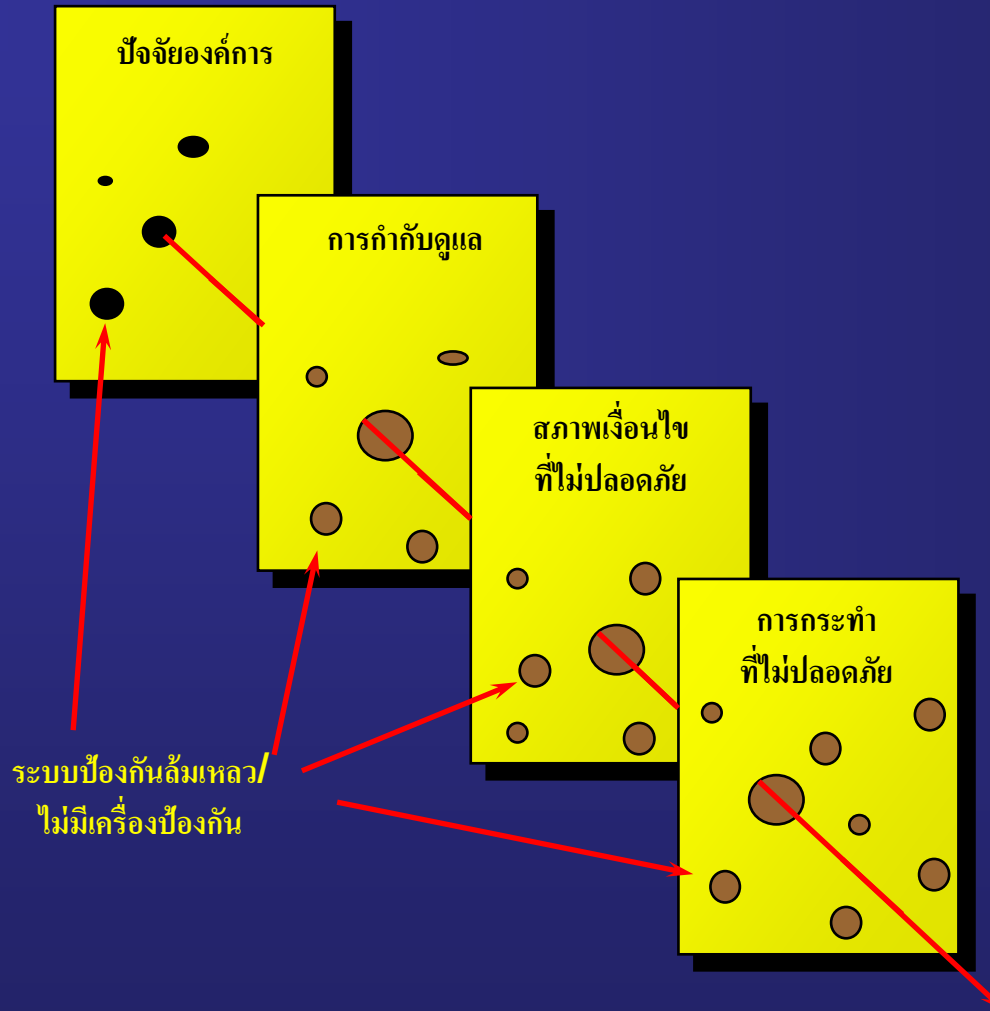
คู่มือ สืบค้นและวิเคราะห์
สาเหตุอุบัติเหตุทางถนน
ตามแนวทางมนุษย์ปัจจัย

SAFETY INVESTIGATION

- 01 บทนำ
- 03 แนวคิดและทฤษฎี
- 07 รหัสนาโนมนุษย์ปัจจัย
- 65 การเก็บข้อมูล
- 67 แนวทางการสัมภาษณ์
- 79 เทคนิคการถ่ายภาพ
- 80 เทคนิคการทำแผนที่
- 81 การออกข้อเสนอแนะ
- 83 แบบทดสอบความเครียด
- 87 แนวทางการปรับใช้

ภาวอากาศเอกสุวรรณ ภู่มิ่ง
ศูนย์วิชาการเพื่อความปลอดภัยทางถนน
มูลนิธิธันโยบายถนนปลอดภัย

แบบจำลองเนยแข็งของเรย์สัน อธิบายความผิดพลาดของมนุษย์

อุบัติเหตุ & บาดเจ็บ-เสียชีวิต

อิทธิพลองค์การ

การจัดการทรัพยากร

บรรยากาศองค์การ

กระบวนการขององค์การ

การกำกับดูแล

กำกับดูแลไม่เพียงพอ

การวางแผน
การดำเนินงานไม่เหมาะสม

ล้มเหลวในการ
แก้ปัญหาที่รู้ดีอยู่แล้ว

กำกับดูแลในลักษณะฝ่าฝืน

สภาพไม่ปลอดภัย

สภาพแวดล้อม

ทางกายภาพ

ทางเทคโนโลยี

เงื่อนไขส่วนบุคคล

วิธีปฏิบัติ/กิจกรรมส่วนบุคคล

การทำงานร่วมกัน/
สื่อสาร/การวางแผน

โทษตัวเอง

กระบวนการคิดนึก

ด้านพฤติกรรมเชิง
จิตวิทยา

ด้านสรีระวิทยา

ขีดจำกัดด้านร่างกาย/
จิตใจ

ปัจจัยด้านการรับรู้

การกระทำที่ไม่ปลอดภัย

ความบกพร่อง/ผิดพลาด

การฝ่าฝืน

การตัดสินใจ
ผิดพลาด

ผิดพลาดเชิงทักษะ

การรับรู้ผิดพลาด

อิทธิพลองค์กร

การจัดการทรัพยากร

บรรยากาศในองค์กร

กระบวนการองค์กร

- สนับสนุนการดำเนินงาน
- นโยบายการจัดซื้อ-จัดหา/การออกแบบกระบวนการงาน
- นโยบายการเสื่อม/ การลดพนักงาน
- นโยบายการคัดเลือกคน
- ทรัพยากรบุคคล
- ข้อมูลทรัพยากร/การสนับสนุน
- การเงิน/การสนับสนุน

อิทธิพลองค์กร

การกำกับดูแล
ที่ไม่ปลอดภัย

สภาพเงื่อนไข
ที่ไม่ปลอดภัย

การกระทำ
ที่ไม่ปลอดภัย

การจัดการทรัพยากร (ORxxx)

การจัดการทรัพยากร (ORxxx) เป็นปัจจัยเกื้อหนุนให้เกิดอุบัติเหตุ เมื่อการจัดการทรัพยากรหรือกระบวนการจัดซื้อ-จัดหา หรือนโยบายที่ไม่ดีพอ ส่งผลโดยตรงหรือโดยอ้อมต่อระบบการจัดการความปลอดภัยในการขับขี่ จนนำไปสู่อุบัติเหตุหรือสถานการณ์ที่ไม่ปลอดภัย ซึ่งประกอบด้วย 7 ปัจจัย

รหัส	ปัจจัยเกื้อหนุนให้เกิดอุบัติเหตุ (ด้านอิทธิพลองค์กร)	เงื่อนไขที่นำไปสู่อุบัติเหตุหรือสถานการณ์ที่ไม่ปลอดภัย
OR001	การจัดเตรียมทรัพยากร เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานด้านความปลอดภัยในการขับขี่/ด้านความปลอดภัยจราจร	เมื่อองค์การขาดการสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวก การรักษาพยาบาล วัสดุหรืออุปกรณ์ เพื่อความปลอดภัยในการขับขี่
OR002	นโยบายการจัดซื้อ-จัดหา	เมื่อข้อบกพร่องด้านนโยบายและกระบวนการได้มา ซึ่งยานพาหนะ การส่งกำลังบำรุง การซ่อมบำรุงขององค์การ

การจัดการทรัพยากร (ORxxx)

OR003	นโยบายด้านการเลิกใช้งาน/ การให้บริการ เนื่องจาก เสื่อมสภาพ	เมื่อกระบวนการถอดหรือกำจัดยานพาหนะ อุปกรณ์ออก จากการให้บริการ เนื่องจากเสื่อมสภาพหรือไม่สามารถ ดำรงความสมควรเดินทางให้เป็นไปตามข้อกำหนด มาตรฐาน ขาดความชัดเจนหรือไม่ดีพอ
OR004	นโยบายการสรรหาหรือการ คัดเลือกพนักงานขับรถ	เมื่อกระบวนการคัดกรองผู้สมัคร เพื่อเป็นพนักงานขับรถ ไม่ดีพอ
OR005	การจัดการปัญหาการขาด แคลนพนักงานขับรถ	เมื่อกระบวนการจัดสรรพนักงานขับรถทดแทนไม่ทันต่อ ความต้องการของภาระงานที่เกิดขึ้นในองค์การ
OR006	การจัดสรรทรัพยากร สนับสนุนด้านข้อมูล ข่าวสาร ที่จำเป็น	เมื่อข้อมูลสภาพอากาศ สภาพการจราจร ข้อมูลเส้นทาง หรือแผนที่ ข้อมูลอื่นที่จำเป็นสำหรับการวางแผน เพื่อการ ขับขี่ให้ปลอดภัยไม่เพียงพอหรือองค์การไม่มีการจัดเตรียม ให้
OR007	การสนับสนุนงบประมาณ	เมื่อองค์การไม่ได้จัดเตรียมงบประมาณต่อการดำเนินการ ด้านการจัดการความปลอดภัยในการขับขี่ เพื่อให้บรรลุ วัตถุประสงค์และเป้าหมายด้านความปลอดภัยในการขับขี่

อิทธิพลองค์กร

Resource/Acquisition Management

บรรยากาศภายในองค์กร

Organizational Process

บรรยากาศภายในองค์กร

- ค่านิยม / วัฒนธรรม องค์กร
- การรับรู้เกี่ยวกับอุปกรณ์ (ยวดยานพาหนะ อยู่ในสภาพไม่ปลอดภัย)
- โครงสร้างองค์กร

อิทธิพลองค์กร

การกำกับดูแล
ที่ไม่ปลอดภัย

สภาพเงื่อนไข
ที่ไม่ปลอดภัย

การกระทำ
ที่ไม่ปลอดภัย

บรรยากาศภายในองค์กร (OCxxx)

เป็นปัจจัยเกื้อหนุนให้เกิดอุบัติเหตุ เมื่อตัวแปรเชิงองค์กร ได้แก่ สภาพแวดล้อม โครงสร้าง นโยบายและวัฒนธรรมองค์กรส่งผลต่อการกระทำของบุคลากร (ผู้ขับขี่) ก่อให้เกิดความผิดพลาดอันเนื่องมาจากความเป็นมนุษย์ จนนำไปสู่อุบัติเหตุหรือ สถานการณ์ที่ไม่ปลอดภัย ซึ่งประกอบด้วย **3** ปัจจัย

รหัส	ปัจจัยเกื้อหนุนให้เกิดอุบัติเหตุ (ด้านอิทธิพลองค์กร)	เงื่อนไขที่นำไปสู่อุบัติเหตุหรือสถานการณ์ที่ไม่ปลอดภัย
OC001	ค่านิยม/วัฒนธรรมองค์กร	เมื่อการกระทำที่ปรากฏหรือการกระทำแอบแฝง ถ้อยแถลง ทศนคติของผู้นำ ได้สร้างค่านิยมหรือวัฒนธรรม
		องค์กรที่ปล่อยให้สภาพแวดล้อมไม่ปลอดภัยและสร้างแรงกดดันในการทำงาน (การขับขี่) ให้สำเร็จ โดยไม่คำนึงถึงความปลอดภัยอยู่คู่กับองค์กร

บรรยากาศภายในองค์กร (OCxxx)

OC002	การรับรู้เกี่ยวกับยานพาหนะ/ อุปกรณ์	เมื่อองค์กรมีความรู้สึกเชื่อมั่นที่มากเกินไปหรือน้อยเกินไปเกี่ยวกับยานพาหนะ เครื่องมือ ระบบหรืออุปกรณ์
OC003	โครงสร้างองค์กร	เมื่อสายการบังคับบัญชา สายการทำงานขององค์กรไม่ชัดเจน สร้างความสับสนแก่พนักงาน

อิทธิพลองค์กร

Resource/Acquisition Management

Organizational Climate

กระบวนการองค์กร

อิทธิพลองค์กร

การกำกับดูแล
ที่ไม่ปลอดภัย

สภาพเงื่อนไข
ที่ไม่ปลอดภัย

การกระทำ
ที่ไม่ปลอดภัย

กระบวนการองค์กร

- ภาระงานองค์กร ขาขึ้น-ลง
- โปรแกรมและนโยบาย การประเมินความเสี่ยง
- คู่มือ ระเบียบปฏิบัติ
- โปรแกรมการฝึกอบรมขององค์กร
- หลักนิยม
- โปรแกรมการกำกับดูแล/โปรแกรมการจัดการ

กระบวนการในองค์กร (OPxxx)

เป็นปัจจัยเกื้อหนุนให้เกิดอุบัติเหตุ เมื่อกระบวนการในองค์กร เช่น การดำเนินงาน ระเบียบปฏิบัติ การจัดการความเสี่ยงในการดำเนินงาน การกำกับดูแลที่มีอิทธิพลเชิงลบ แก่พนักงาน ผู้กำกับดูแลและสมรรถนะขององค์กร ทำให้ขาดการระบุนอันตรายและการควบคุมความเสี่ยง จนนำไปสู่การกระทำความผิดพลาด ก่อให้เกิดอุบัติเหตุหรือสถานการณ์ที่ไม่ปลอดภัย ซึ่งประกอบด้วย **6** ปัจจัย

กระบวนการในองค์การ (OPxxx)

รหัส	ปัจจัยเกื้อหนุนให้เกิดอุบัติเหตุ (ด้านอิทธิพลองค์กร)	เงื่อนไขที่นำไปสู่อุบัติเหตุหรือสถานการณ์ที่ไม่ปลอดภัย
OP001	ภาระงาน/จังหวะงานขาขึ้น- ขาลง	เมื่อภาระงาน ปริมาณงาน งานเสริมนอกเหนือจากหน้าที่ ปกติ การศึกษาเพื่อความก้าวหน้าในวันหยุดหรือเงื่อนไข อื่นๆ เกี่ยวกับภาระงานที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงขององค์การ หรือพนักงาน
OP002	นโยบายและโปรแกรมการ ประเมินความเสี่ยงของ องค์การ	เมื่อองค์การขาดการประเมินความเสี่ยงอย่างเพียงพอกับ โครงการ การดำเนินงาน การจัดซื้อ-จัดจ้างและ กระบวนการ
OP003	เอกสาร/สิ่งพิมพ์/ระเบียบ ปฏิบัติ/คำแนะนำขั้นตอนใน การดำเนินงาน	เมื่อระเบียบปฏิบัติ คู่มือการปฏิบัติ เอกสารคำสั่งการ แผน ที่ สื่อสิ่งพิมพ์ ฯลฯ ไม่เพียงพอหรือชี้นำไปในทางที่ผิด
OP004	โปรแกรมการฝึกอบรมของ องค์การ	เมื่อโปรแกรมการฝึกอบรมเบื้องต้น การจับคู่ปลอดภัย ชั้น ก้าวหน้าหรือการฝึกอบรมทบทวน รวมทั้งการฝึกอบรม ความปลอดภัยด้านจราจร การฝึกอบรมการจัดการความ เสี่ยงหรือการอบรมมนุษย์ปัจจัย เพื่อความปลอดภัยในการ ขับขี่ไม่เพียงพอหรือไม่มีการฝึกอบรม

กระบวนการในองค์การ (OPxxx)

รหัส	ปัจจัยเกื้อหนุนให้เกิดอุบัติเหตุ (ด้านอิทธิพลองค์กร)	เงื่อนไขที่นำไปสู่อุบัติเหตุหรือสถานการณ์ที่ไม่ปลอดภัย
OP005	หลักนิยม	เมื่อหลักนิยม ปรัชญาหรือแนวคิดการดำเนินงานในองค์การมีข้อบกพร่องหรือยอมรับความเสี่ยงที่ไม่จำเป็น และข้อบกพร่องหรือการยอมรับความเสี่ยงนี้ นำไปสู่สถานการณ์ที่ไม่ปลอดภัยหรือสภาพอันตรายที่ไม่ได้รับการควบคุม
OP006	การบริหารจัดการและการกำกับดูแลโครงการขององค์การ	เมื่อการดำเนินโครงการไม่ได้รับการสนับสนุน การวางแผนหรือการกำกับดูแลอย่างเพียงพอ

ถาม-ตอบ

Module 5 Organization Influence

01	บทนำ
03	แนวคิดและทฤษฎี
07	รหัสนาโนมนุษย์ปัจจัย
65	การเก็บข้อมูล
67	แนวทางการสัมภาษณ์
79	เทคนิคการถ่ายภาพ
80	เทคนิคการทำแผนที่
81	การออกข้อเสนอแนะ
83	แบบทดสอบความเครียด
87	แนวทางการปรับใช้

คู่มือ สืบค้นและวิเคราะห์
สาเหตุอุบัติเหตุทางถนน
ตามแนวทางมนุษย์ปัจจัย

SAFETY INVESTIGATION

ภาวอากาศเอกสุวรรณ ภู่นั่ง
ศูนย์วิชาการเพื่อความปลอดภัยทางถนน
มูลนิธิธนโยบายถนนปลอดภัย